

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova

Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”

"Aprob"

Directorul Centrului de Excelență în
Educație Artistică „Ștefan Neaga”,

Dr. Perju Gheorghe

"11" octombrie 2017

Curriculumul modular

S.02.O.018 *Teoria muzicii II*

Specialitatea
215260 Muzicologie

Calificarea
265237 Muzicolog

Chișinău, 2017

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

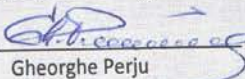
Ivancenco Valentina, profesor, grad didactic superior, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”

Manoila Iana, profesor, grad didactic I, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”

Aprobat de:

Consiliul metodic-științific al Centrului de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”.

Director

Gheorghe Perju

"11" octombrie 2017

Recenzenți

Martînenco Neli, director adjunct pe instruire, grad didactic superior, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”;

Belii Vitalie, dr., conf. univ., director adjunct în educație, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic
<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională.....	5
III. Competențele profesionale specifice modulului	6
IV. Administrarea modulului	6
V. Unitățile de învățare	7
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	10
VII. Studiu individual ghidat de profesor.....	10
VIII. Lucrările practice recomandate	11
IX. Sugestii metodologice	12
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	14
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	16
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	17

I. Preliminarii

Statutul Curriculumului. Curriculumul modular *Teoria muzicii II* este un document normativ și obligatoriu pentru pregătirea specialiștilor în domeniul de formare profesională *Arte*, specialitatea *Muzicologie*, în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar.

Actualul Curriculum asigură procesul de predare-învățare-evaluare a cursului de *Teoria muzicii II* și este conceput astfel încât să permită profesorilor posibilitatea de a-și elabora o strategie eficientă de organizare a demersului educațional.

Obiectul de studiu al disciplinei *Teoria Muzicii*, care este o ramură a muzicologiei, un domeniu important în educația și instruirea unui muzician profesionist, reprezintă o știință a muzicii care se bazează pe multiple laturi ale acesteia: cea practică și teoretică, aplicativă și fundamentală, creatoare, interpretativă și receptivă, diacronică și sincronă, cognitivă și educativă, etică și estetică.

În cadrul disciplinei *Teoria muzicii II* vor fi studiate elementele fundamentale ale limbajului muzical bazate pe sunet-intonație care vor aduce primele cunoștințe despre aspectul unei creații muzicale.

În Curriculumul modular *Teoria muzicii II*, în continuare, este inclus acel material care este considerat mai necesar, ce are ca scop familiarizarea elevilor cu disciplina respectivă. Pe parcursul predării acestui curs se va pune accentul pe aspectul muzical-educativ în raport cu cel muzical-instructiv. În expunerea materialului tematic sunt introduse unele considerații teoretice din alte domenii ale muzicologiei care formează un tot întreg al științei ca: armonia, organologia, teoria formelor muzicale, folclorul, contrapunctul, literatura muzicii etc. Acestea însă, se vor demonstra în conformitate cu necesitățile sesizării fenomenelor creației muzicale la nivel de teorie a muzicii.

Teoria Muzicii II le oferă viitorilor specialiști oportunitatea operării cu un limbaj muzical-teoretic universal. Prin intermediul lui se vor nota, descifra, analiza, citi și reda o creație muzicală, câștigând echivalența între activitatea de recunoaștere și cea artistică, orientată spre formarea unui specialist apt să răspundă cerințelor actuale ale învățământului european.

Cunoștințele teoretice acumulate vor fi utile pentru activitatea practică a viitorului muzicolog și vor aprofunda competențele în domeniul artei muzicale.

Funcțiile Curriculumului. Funcțiile de bază ale Curriculumului sunt :

- Act normativ al procesului de predare, învățare, evaluare și certificare în contextul unei pedagogii axate pe competențe;
- Reper pentru proiectarea didactică și desfășurarea procesului educațional din perspectiva unei pedagogii axate pe competențe;
- Competență de bază pentru elaborarea manualelor tipărite, manualelor electronice, ghidurilor metodologice, testelor de evaluare.

Beneficiarii Curriculumului. Curriculumul este destinat:

- Profesorilor din instituția de învățământ profesional tehnic postsecundar;

- Autorilor de manuale și ghiduri metodologice;
- Elevilor care își fac studiile la specialitatea în cauză;
- Membrilor comisiilor de identificare, evaluare și recunoaștere a rezultatelor învățării, dobândite în contexte non-formale și informale.

Scopul. Acest modul formează și dezvoltă la elevi un nivel înalt al cunoștințelor speciale în domeniul *Muzicologiei* pentru a fi capabili să expună argumentat idei concrete, să posedă gândire logică și analitică comparativă. Modulul dezvoltă competențe artistice, oferă posibilitatea de a motiva studierea specialității prin dezvoltarea unor concepții și sarcini complexe. Disciplina în cauză va forma la viitorii muzicologi cunoștințe și abilități necesare pentru a analiza, sesiza, asimila fenomenele muzicale, urmărind tendința de formare a competențelor de specialitate. Compatibilitatea Curriculumului va fi ajustată cu strategiile europene din domeniul educației, care conduc la formarea competențelor indispensabile unei societăți democratice.

Unitățile de curs, ce în mod obligatoriu certifică disciplina până la demararea procesului de instruire a modului în cauză, este S.01.O.018 *Teoria muzicii I*.

Teoria Muzicii II este plasată structural în componenta de specialitate a Planului de învățământ la specialitatea *Muzicologie* (2016).

II. Motivația, utilitatea modului pentru dezvoltarea profesională

Problemele fundamentale trasate în cadrul Curriculumului *Teoria muzicii II* necesită înțelegerea, aprofundarea și gestionarea fenomenelor muzicale actuale, ce contribuie la formarea competențelor profesionale prin elaborarea de proiecte, utilizarea unor principii și metode bine cunoscute în domeniu.

Activitățile didactice la *Teoria Muzicii II* se vor realiza în cadrul orelor de contact direct și studiul individual ghidat de profesor.

În formarea viitorilor muzicieni, disciplina *Teoria muzicii II* își păstrează importanța pentru instruirea viitorilor specialiști, prin sistemul de cunoștințe teoretice, practice și aplicative din domeniul artei muzicale. Problemele fundamentale ale acestei ramuri necesită înțelegerea, aprofundarea și gestionarea fenomenelor muzicale actuale, ce contribuie la formarea competențelor profesionale prin elaborarea de proiecte, utilizarea unor principii și metode bine cunoscute în domeniu.

Unitatea cursului permite elevilor să formeze competențe, abilități, deprinderi, capacități și atitudini dobândite prin învățare, adaptate nivelului cognitiv al acestora pentru:

- a opera cu concepții și noțiuni specifice;
- a utiliza creativ elementele studiate;
- a o avea ca suport în activitatea muzicală practică, interpretativă, științifică sau didactică muzicală.

Metodele de predare, prin obiective și conținuturi urmăresc scopul pregătirii adecvate a specialistului din domeniul învățământului profesional tehnic postsecundar, profilul *Arte*.

Studiul disciplinei implică, în mod direct, utilizarea cunoștințelor de bază, contribuie la însușirea, explicarea și interpretarea unor tipuri variate de concepte, situații, procese etc.

Importanța cunoștințelor și deprinderilor obținute în cadrul valorificării disciplinei, reprezintă componenta majoră a oricărui nucleu funcțional din structura educației artistice postsecundare, cu perspectiva de perfecționare a studiilor prin programe de licență, masterat și doctorat în instituția superioară de profil.

Complexitatea de discipline incluse în planul de învățământ contribuie la formarea unor muzicieni cu o temeinică pregătire muzical-teoretică constituind o garanție a calității actului didactic. Elevii de la specialitatea *Muzicologie* beneficiază pe parcursul studiilor de numeroase oportunități de afirmare prin participare la manifestări științifice, concursuri de profil, olimpiade.

Actualmente, specialitatea *Muzicologie* este una din cele mai dificile și solicitate pe piața muncii prin oportunitățile pe care le oferă în calitate de: profesori ai disciplinelor muzical-teoretice în școlile de muzică și arte, redactori ai emisiunilor muzicale, prezentatori ai diverselor activități din cadrul edificiilor culturale, lectori etc.

III. Competențele profesionale specifice modului

Utilizarea cunoștințelor din cadrul Curriculumului modular *Teoria muzicii II* sunt predestinate explicării unor variate tipuri de concepte, situații, procese sau proiecte asociate domeniului descifrării artei muzicale precum:

- CS1. Identificarea aspectelor limbajului muzical și a rolului fiecărui element studiat în redarea imaginii artistice și a mesajului ideatic al lucrării;
- CS2. Corelarea efectului expresiv al lucrărilor audiate și analizate cu elementele limbajului muzical;
- CS3. Integrarea elementelor de limbaj muzical studiate în aplicații specifice de notare, recunoaștere, reproducere;
- CS4. Cunoașterea procedeelelor de adaptare a textului muzical procesului de interpretare vocală sau instrumentală prin intermediul transpoziției;
- CS5. Descifrarea și interpretarea ornamentelor muzicale ale creațiilor audiate și analizate;
- CS6. Delimitarea sunetelor străine de acord din creațiile muzicale ;
- CS7. Realizarea unui plan structurat al arhitectonicii creației muzicale prin înțelegerea componentelor acestuia.

IV. Administrarea modului

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică			
II	60	22	23	15	examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Intervalele.		
UC1. Identificarea aspectelor limbajului muzical și a rolului fiecărui element studiat în redarea imaginii artistice și a mesajului ideatic al lucrării prin studierea: intervalelor și varietăților lor; basului cifrat.	<p>1.1 Clasificarea intervalelor:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Consonante, disonante; ▪ Simple, compuse; ▪ Diatonice, alterate, enarmonice; <p>1.2 Răsturnarea intervalelor simple;</p> <p>1.3 Basul cifrat;</p> <p>1.4 Intervalele diatonice în tonalitățile modului major (natural și armonic), rezolvarea lor;</p> <p>1.5 Intervalele diatonice în tonalitățile modului minor (natural și armonic), rezolvarea lor;</p> <p>1.6 Intervalele enarmonice;</p> <p>1.7 Alterația. Intervalele alterate în tonalitățile majore și minore.</p>	<p>A.1. Înțelegerea datelor teoretice însușite la curs cu privire la intervale;</p> <p>A.2. Dezvoltarea capacității de formare a intervalelor simple cu răsturnări și compuse;</p> <p>A.3. Aprecierea mărimilor cantitative și calitative a intervalelor simple și complexe;</p> <p>A.4. Dobândirea priceperii de utilizare a intervalelor prin interpretarea lor la pian, solfegiere și analiza exemplurilor muzicale;</p> <p>A.5. Capacitatea de a forma și aprecia acordurile basului cifrat realizat.</p>
2. Acordurile.		
UC2. Corelarea efectului expresiv al lucrărilor audiate și analizate cu elementele limbajului muzical:	<p>2.1 Noțiuni generale și clasificarea acordurilor;</p> <p>2.2 Trisonurile și varietățile lor,</p> <p>2.3 Trisonurile în tonalitățile majore și minore naturale și armonice, rezolvările lor;</p> <p>2.4 Noțiuni generale despre septacorduri și clasificările lor;</p> <p>2.5 Acordul de septimă de dominantă. Răsturnările. Rezolvările;</p> <p>2.6 Septacordurile secundare. Septacordul treptei a II-a și a VII-a;</p> <p>2.7 Trecerea unui septacord în altul;</p> <p>2.8 Enarmonismul septacordurilor. Înlocuirea enarmonică a D7, D7b5, D7b7 și VII7 micșorat.</p>	<p>A.6. Înțelegerea, aprofundarea datelor teoretice însușite la curs cu privire la acordurile tonale de trei sunete;</p> <p>A.7. Dezvoltarea capacității de recunoaștere a trisonurilor și varietăților lor cu răsturnări;</p> <p>A.8. Formarea capacității de construire și intonare a trisonurilor în stare directă și răsturnări;</p> <p>A.9. Dobândirea priceperii de utilizare a trisonurilor prin interpretarea lor la pian, solfegiere, analize de exemple;</p> <p>A.10. Înțelegerea, aprofundarea datelor teoretice însușite la curs cu privire la septacorduri;</p> <p>A.11. Dezvoltarea capacității de recunoaștere a varietăților, septacordurilor și răsturnărilor lor;</p> <p>A.12. Formarea capacității de construire și intonare-interpretare a septacordurilor în stare directă și răsturnări;</p> <p>A.13. Dobândirea priceperii de utilizare a septacordurilor prin interpretarea lor la pian, solfegiere, analiza exemplurilor;</p> <p>A.14. Înțelegerea, aprofundarea</p>

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
		datelor teoretice însușite la curs cu privire la trecerea unui septacord în altul; A.15. Dezvoltarea capacității de formare, intonare, interpretare a egalărilor enarmonice a septacordurilor în diverse tonalități majore și minore.
3. Procedeele de trecere în altă tonalitate. Cromatismul, gama cromatică.		
UC3. Integrarea elementelor de limbaj muzical studiate în aplicații specifice de notare, recunoașterea, reproducerea: <ul style="list-style-type: none"> • procedeele de trecere în altă tonalitate; • elementelor pasajelor cromatice. 	3.1 Variantele procedeelelor de trecere în altă tonalitate: <ul style="list-style-type: none"> ▪ inflexiunile modulatorii (modulația pasageră); ▪ modulația definitivă; ▪ contrapunerea; 3.2 Noțiuni de cromatism; 3.3 Ortografia gamei cromatice majore (în ascendență și descendență); 3.4 Ortografia gamei cromatice minore (în ascendență și descendență).	A.16. Înțelegerea, aprofundarea datelor teoretice cu privire la procedeele de trecere în altă tonalitate; A.17. Dezvoltarea capacităților de recunoaștere a procedeelelor de trecere în altă tonalitate în analiza creației muzicale și cea auditivă; A.18. Înțelegerea, aprofundarea datelor teoretice cu privire la sistemul tonal cromatic; A.19. Dobândirea priceperii de construire a gamelor cromatice (în ascendență și descendență); A.20. Dezvoltarea capacităților de notare corectă a pasajelor cromatice.
4. Noțiuni generale despre modulație și înrudirea tonalităților.		
UC3. Integrarea elementelor de limbaj muzical studiate în aplicații specifice de notare, recunoaștere, reproducerea modulației cu varietățile ei;	4.1 Clasificarea modulațiilor; 4.2 Principiile de formare a modulațiilor; 4.3 Tonalitățile înrudite de gradul I (unu); 4.4 Etapele modulației funcționale; 4.5 Acordul comun și formarea lui.	A.21. Înțelegerea, aprofundarea datelor teoretice cu privire la clasificarea modulațiilor; A.22. Înțelegerea, aprofundarea datelor teoretice cu privire la modulația funcțională; A.23. Dezvoltarea capacității de recunoaștere a momentelor modulației în audierea muzicii și de receptare a mesajului muzical; A.24. Interpretarea teoretică a datelor însușite la curs și operarea cu acestea în aplicații practice de formare a tonalităților în gradul I de înrudire; de formare a acordurilor comune.
5. Transpoziția.		
UC4. Cunoașterea procedeelelor de adaptare a textului muzical procesului de interpretare vocală sau instrumentală prin intermediul transpoziției.	5.1 Transpoziția: noțiuni generale; 5.2 Clasificarea transpozițiilor; 5.3 Transpoziția la intervalul propus; 5.4 Transpoziția la un semiton cromatic; 5.5 Transpoziția prin intermediul cheilor; 5.6 Transpoziția	A.25. Aprofundarea datelor teoretice cu privire la transpoziție; A.26. Dezvoltarea capacităților de recunoaștere a varietăților de transpoziție; A.27. Dobândirea priceperii de utilizare a transpoziției în aplicații practice de: <ul style="list-style-type: none"> ▪ intonare a solfegiilor tonale, ▪ dicteuri melodico-ritmice, ▪ interpretare instrumentală;

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
	enarmonică.	A.28. Formarea abilităților de apreciere a varietăților transpoziției în creațiile muzicale.
6. Notele ornamentale (melismele).		
UC5. Descifrarea și interpretarea ornamentelor muzicale ale creațiilor audiate și analizate.	6.1 Noțiuni generale; 6.2 Varietățile melismelor; 6.3 Apogiatura; 6.4 Mordentul; 6.5 Grupetul; 6.6 Arpeggiato, glissando și trilul.	A.29. Înțelegerea, aprofundarea datelor teoretice însușite cu privire la caracteristicile notelor ornamentale; A.30. Dezvoltarea capacității de descifrare a melismelor; A.31. Recunoașterea varietăților de note ornamentale în analiza și audierea creațiilor muzicale; A.32. Identificarea melismelor în creațiile muzicale și exercițiile practice; A.33. Dobândirea priceperii de compunere a exemplurilor muzicale cu utilizarea notelor ornamentale.
7. Notele melodice străine de acord.		
UC6. Delimitarea sunetelor străine de acord în creațiile muzicale audiate și analizate.	7.1 Figurația melodică și specificarea ei (strictă, liberă); 7.2 Varietățile figurației melodice stricte: întârzierile pregătite; sunetele auxiliare, de pasaj; anticipația; 7.3 Figurația melodică liberă: întârzierile nepregătite; sunetele luate și părăsite prin salt.	A.34. Înțelegerea, aprofundarea datelor teoretice însușite la curs cu privire la specificarea notelor străine de acord și varietăților lor; A.35. Dezvoltarea capacității de apreciere a notelor străine de acord în creațiile muzicale; A.36. Dezvoltarea capacității de recunoaștere a figurației melodice în creațiile muzicale audiate; A.37. Dobândirea priceperii de compunere a exemplurilor muzicale proprii cu utilizarea notelor străine de acord.
8. Noțiuni generale de sintaxa muzicală.		
UC7. Realizarea unui plan structurat al arhitectonicii creației muzicale prin înțelegerea componentelor acestuia: <ul style="list-style-type: none"> • perioadei, propoziției, frazei și motivului; • cadențelor și varietăților lor. 	8.1 Elementele arhitectonicii muzicale; 8.2 Cadențele și varietățile lor; 8.3 Elementele componente a structurii muzicale: perioada, propoziția, fraza, motivul; 8.4 Unele procedee de dezvoltare ale melodiei.	A.38. Înțelegerea, aprofundarea datelor teoretice însușite cu privire la sintaxa muzicală; A.39. Dezvoltarea capacității de recunoaștere a cadențelor muzicale; A.40. Dobândirea priceperii de apreciere a elementelor structurii muzicale: perioadei, propoziției, frazei, motivului; A.41. Aprofundarea datelor teoretice prin analiza elementelor sintaxei muzicale în creațiile de autori; A.42. Formarea de abilități pentru a compune exemple muzicale proprii cu utilizarea varietăților elementare de sintaxă muzicală.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Intervalele.	14	5	5	4
2.	Acordurile.	18	7	7	4
3.	Procedeele de trecere în altă tonalitate. Cromatismul, gama cromatică.	4	1	2	1
4.	Noțiuni generale despre modulație și înrudirea tonalităților.	6	2	2	2
5.	Transpoziția.	5	2	2	1
6.	Notele ornamentale (melismele).	4	1	2	1
7.	Notele melodice străine de acord.	4	1	2	1
8.	Noțiuni generale de sintaxă muzicală.	5	2	2	1
	Total	60	21	24	15

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Intervalele.			
1.1 Clasificarea intervalelor 1.2 Intervalele complexe 1.3 Intervalele diatonice 1.4 Intervalele caracteristice 1.5 Basul cifrat	1.1 Proiect individual 1.2 Aplicație practică 1.3 Aplicație practică	Demonstrarea proiectului Formarea corectă a intervalelor diatonice și celor caracteristice în tonalitățile majore, minore (n.a.) Exerciții la pian Armonizarea basului cifrat Analiza acordurilor obținute	Săptămâna 2 Săptămâna 3 Săptămâna 4
2. Acordurile.			
2.1 Clasificarea acordurilor; sistemul funcțional al acordurilor 2.2 Trisonurile și septacordurile în tonalitățile majore și minore	2.1 Referat 2.2 Aplicație practică	Comunicare Formarea trisonurilor și a răsturnărilor de la sunetul propus cu rezolvările în toate tonalitățile posibile Formarea septacordurilor și a răsturnărilor de la sunetul propus cu rezolvările în tonalitățile	Săptămâna 5 Săptămâna 6

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
		posibile	
3. Noțiuni generale despre modulație și înrudirea tonalităților.			
3.1 Clasificarea modulațiilor 3.2 Mijloacele de trecere în altă tonalitate; Gradele de înrudire între tonalități (noțiuni generale)	3.1 Studiu de caz 3.2 Prezentare	Prezentarea studiului de caz Derularea prezentării	Săptămâna 7 Săptămâna 8
4. Transpoziția.			
4.1 Noțiuni generale Varietățile transpozițiilor.	4.1 Referat.	Comunicare.	Săptămâna 9
5. Notele ornamentale (melisme).			
5.1 Ornamentele în creația clavecinistilor francezi 5.2 Ornamentele în muzica populară română	5.1 Proiect individual 5.2 Proiect individual	Demonstrarea proiectului Demonstrarea proiectului	Săptămâna 10 Săptămâna 11
6. Notele melodice străine de acord.			
6.1 Figurația melodică strictă 6.2 Figurația melodică liberă	6.1 Referat 6.2 Referat	Comunicare Comunicare	Săptămâna 12 Săptămâna 13
7. Noțiuni generale de sintaxă muzicală.			
7.1 Cadențe. Noțiuni generale. Varietățile cadențelor	7.1 Aplicație practică	Analiza creației muzicale cu aplicarea noțiunilor elementare despre cadențe și varietățile lor	Săptămâna 14

VIII. Lucrările practice recomandate

În cadrul unității de curs, prevăzute la lecțiile practice, sunt recomandate: rezolvarea unor situații-problemă, studiul de caz, dezbateri la diverse teme propuse de către profesor. Cu acest scop se propun variantele unor conținuturi pentru desfășurarea lor.

Nr. crt.	Unități de învățare	Lucrări practice
1.	Intervalele	<p>Obiective și exerciții scrise referitoare la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mărimile cantitative și calitative a intervalelor; • răsturnările intervalelor; • intervalele diatonice; • intervalele caracteristice; • intervalele alterate. <p>Exerciții la pian la teme; Analiza intervalelor în exercițiile predestinate temei și creațiile muzicale.</p>
2.	Acordurile	<p>Obiective și exerciții scrise referitor la formarea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • trisonurilor și răsturnărilor; • D7 cu răsturnări și rezolvări; • II7, VII7 cu răsturnări și rezolvări; • trecerii unui septacord în altul; • modulației enarmonice prin intermediul D7 și VII7 micșorat; <p>Exerciții la pian la teme;</p>

		Analiza acordurilor în exercițiile predestinate temei și creațiile muzicale.
3.	Noțiuni generale despre modulație; gama cromatică majoră și minoră	Obiective și exerciții scrise referitor la formarea: <ul style="list-style-type: none"> • tonalităților în gradul I de înrudire; • acordurilor comune între tonalitățile înrudite; • gamei cromatice majore; • gamei cromatice minore. Exerciții la pian la teme; Analiza acordurilor comune în exercițiile predestinate temei și creațiile muzicale.
4.	Transpoziția.	Obiective și exerciții scrise referitor la formarea: <ul style="list-style-type: none"> • transpoziției la intervalul propus; • transpoziției prin intermediul cheilor; • transpoziției enarmonice la semiton cromatic. Exerciții la pian la teme; Analiza transpoziției în exercițiile predestinate temei și creațiile muzicale.
5.	Noțiuni de sintaxă muzicală	Analiza integră a unei părți sau a unei creații muzicale de format mic referitor la: <ul style="list-style-type: none"> • elementele structurii muzicale (motiv, frază, propoziție, perioadă, cadență); • sunetele străine de acord; • ornamentare.

IX. Sugestii metodologice

Curriculumul modular la *Teoria muzicii II* constituie un suport metodologic al cursului și are drept scop formarea și dezvoltarea competențelor profesionale ale elevilor din învățământul profesional tehnic postsecundar la specialitatea *Muzicologie*.

Pentru eficientizarea asimilării cunoștințelor la *Teoria muzicii II* se propune utilizarea metodelor de *predare-învățare* activ participative, printre avantajele cărora putem enumera următoarele:

- Centrarea pe elev și activitate;
- Accentuarea pe dezvoltarea gândirii, formarea aptitudinilor și a deprinderilor;
- Încurajarea participării elevilor, inițiativa și implicarea;
- Determinarea parteneriatului profesor-elev prin realizarea unei comunicații multidirecționale.

Se recomandă orientarea către metode bazate pe îndeplinirea unor sarcini de lucru, utilizându-se cu precădere rezolvarea unei game cât mai variate de aplicații practice și punându-se accent pe înfăptuirea cu exactitate și la timp a cerințelor sarcinilor de lucru. Realizarea proiectelor în cadrul activităților practice va urmări dezvoltarea abilităților de lucru în echipă.

Pentru aceasta se vor alege cele mai potrivite metode didactice: *descoperirea, discuția în grup, dezbateră/masa rotundă, studiul de caz, observația individuală etc.* În activitățile individuale, accentul se va pune pe studierea, analiza și sistematizarea materialului teoretic și practic în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru individual. Acestea vor fi prezentate în formă de argumentare scrisă, referat, proiect elaborat, studiu de caz.

Adaptarea la noile cerințe cere modificarea metodelor și principiilor de lucru în auditoriu la unitatea de curs. În procesul de formare a abilităților, pentru educația și dezvoltarea capacităților la elevi, se vor aplica:

- **metode de transmitere și însușire a cunoștințelor** (de comunicare, expositive, conservative etc.);
- **metode de explorare și descoperire** (directe, indirecte etc.);
- **metode specifice învățământului muzical-artistic:**
 - interactive de educație muzicală de predare-învățare;
 - ale acțiunii muzicale;
 - elaborării compoziției muzicale;
 - reflecției în contextul diverselor modalități de comunicare cu muzica;
 - orientării persoanei în mediul muzical.

Pentru facilitarea procesului de asimilare de către elevi a cunoștințelor, se recomandă consemnarea condițiilor de desfășurare a acțiunii didactice:

1. Organizarea activităților. Pentru buna organizare a procesului didactic ambii participanți necesită de a-și coordona activitățile. Sistematizarea eficientă a lecției influențează în mare măsură nivelul de formare a competențelor. Astfel, pe parcursul acestui proces se vor crea :

- condiții optime pentru buna colaborare dintre elev și profesor;
- un set de procese care duc la îmbunătățirea relațiilor dintre părți;
- un nivel de implicare a părților acționând în baza unor reguli și activități prestabilite.

2. Selectarea adecvată a metodelor de instruire. Pe lângă metodele de instruire și transmitere a cunoștințelor evocate anterior, se recomandă și cea de *problematizare*. Aplicarea acestei metode presupune parcurgerea etapelor: formularea problemei, studierea problemei, determinarea soluției și obținerea rezultatului final.

Conform acestei metode instruitul este pus în fața unor dificultăți create în mod deliberat și prin depășirea lor învață ceva nou. La crearea situațiilor de tip problemă se va ține cont de faptul că ea prezintă o dificultate pentru instruit, iar pentru a găsi soluția acesta va depune un efort intelectual.

Caracterul lecției la *Teoria a muzicii II* poate fi variat, având diferite aspecte, însă structura tradițională a ei se va axa pe următoarele *forme de activități* specifice obiectului:

1. Expunerea conținutului tematic;
2. Obiective și exerciții;
3. Interpretarea la pian a elementelor limbajului muzical;
4. Analiza tematico-armonică a unui exercițiu, fragment sau creație muzicală în context sau separat.

Activități de învățare-evaluare:

Elementele constitutive a procesului de învățare-evaluare pot fi delimitate în contextul fiecărei lecții, în conformitate cu un anumit conținut, bazându-se pe diverse acțiuni:

- Explicarea comparată;
- Comentariile orale;
- Comunicarea impresiilor în scris sau oral;
- Audierea;
- Aprecierea valorică;
- Argumentarea;
- Comentarea afirmației.

Un rol important în însușirea și consolidarea materialului studiat îi revine **procesului de autoinstruire**. Acesta se propune de a fi inclus în planurile de lungă durată la disciplină, luând în considerație volumul și formele lucrului de sine stătător, cu repartizarea proporțională și evaluarea permanentă a tuturor formelor de activitate din cadrul lecției.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Principalele atribuții ale evaluării la disciplina *Teoria muzicii* constau în măsurarea și autoreglarea eficientă a procesului de învățământ. Cu acest scop este necesar să se pună accentul pe:

- competențele achiziționate;
- progresul realizat;
- produsele activității elevilor.

Pentru a selecta cât mai multe date relevante, privitor la performanțele obținute de elevi, este oportun de a aplica metode și instrumente complementare de evaluare pe lângă cele tradiționale. Evaluarea asigură evidențierea cantității cunoștințelor dobândite, valoarea, nivelul, performanțele și eficiența acestora la un moment dat.

În cadrul disciplinei respective rămân în vigoare *metodele și tehnicile de evaluare* tradiționale precum:

- Chestionarea;
- Testele orale;
- Interogarea frontală;
- Testele scrise;
- Proiectul;
- Autoevaluarea;
- Metodele complementare etc.

Ele au drept scop final dezvoltarea la elevi a capacităților de sinteză și sistematizare a cunoștințelor, urmărind intenția de formare a abilităților și competențelor de comunicare prin utilizarea limbajului specific profesiei.

În valorificarea metodelor de evaluare este necesar să se țină cont de obiectivele sarcinilor și criteriile de evaluare a produselor solicitate la elevi. Pe lângă acestea, evaluarea îndeplinește și alte funcții:

- ✓ **de apreciere** a performanțelor atinse de elevi;
- ✓ **de diagnosticare** a deficiențelor de învățare a elevilor;

- ✓ **de prognoză** a performanțelor viitoare ale elevilor;
- ✓ **de feedback** continuu, care asigură îmbunătățirea permanentă a predării-învățării;
- ✓ **de selecție** a elevilor pentru participare la concursuri naționale și internaționale;
- ✓ **de formare** la elevi a imaginii de sine și a capacității de autoevaluare.

În conformitate cu metodele de evaluare, aplicate în cadrul disciplinei, este preferabil de a urma și anumite *etape de evaluare* care se bazează pe:

- ✓ Determinarea scopului evaluării;
- ✓ Determinarea criteriilor de evaluare;
- ✓ Elaborarea sau selectarea instrumentelor de evaluare (cu ce va fi colectată informația de constatare);
- ✓ Confruntarea informației acumulate cu criteriile prestabilite;
- ✓ Culegerea informației cu ajutorul instrumentelor de evaluare;
- ✓ Formularea recomandărilor pentru deciziile posibile.

Evaluarea curriculumului centrat pe competențe, propune transferarea accentului de pe evaluarea rezultatelor finale ale învățării asupra procesului de învățare. Spre deosebire de modelul *clasic* care impune evaluarea performanțelor finale ale elevilor, modernizarea ne orientează spre evaluarea bazată pe legătura dintre experiențele concrete din viață și ceea ce se învață la lecție. Testul sau proba finală nu vor fi prioritare în motivația pedagogică. Clasamentul celor mai bune cunoștințe pot fi substituite și de o serie de alte activități ce vor încuraja *autoaprecierea și autosugestia*. La acest compartiment se recomandă de a utiliza *metoda alternativă* de evaluare în cadrul lucrului individual al elevului și anume constituirea *portofoliului*. Alegerea elementelor ce formează portofoliul elevului este realizată de către profesor, astfel încât acestea să ofere informații concludente privind pregătirea, evoluția, atitudinea; sau de elev, pe considerente de performanțe, preferințe etc. Conținutul unui portofoliu este reprezentat de rezultatele la: lucrări practice, studiul individual, investigații, referate și proiecte, activitatea extracurriculară, chestionare de atitudini etc.

Extensia conceptului de evaluare de la *clasic* spre cel *constructiv* va urmări și **alte tipuri** de evaluare precum:

- ✓ autoevaluarea;
- ✓ evaluarea reciprocă;
- ✓ evaluarea dirijată de profesor.

La disciplina *Teoria muzicii II* prin metodele tradiționale (obiectiv-directe) se va evalua:

- ✓ Volumul de cunoștințe teoretice, practice, acumulate de elevi;
- ✓ Capacitatea de a interpreta la pian elementele limbajului teoretic studiate în cadrul disciplinei;
- ✓ Cunoașterea bazelor teoretice ale artei muzicale;
- ✓ Capacitatea de analiză/aplicare a cunoștințelor în activitatea practică;
- ✓ Performanțele obținute în activitatea de învățare/predare/autoevaluare;
- ✓ Nivelul evoluției în dinamica aptitudinilor muzicale.

Însă prin metode complementare (intuitiv-indirecte) se vor aprecia:

- ✓ Atitudinea elevilor față de arta muzicală, profesia aleasă;
- ✓ Pasiunea pentru muzică;
- ✓ Activitatea extracurriculară;
- ✓ Nivelul general de cunoaștere a evenimentelor actuale: sociale, politice, economice, tehnologice, culturale etc.

La *Teoria muzicii II* este planificată și *proba scrisă*. Cu acest scop, sunt elaborate **criteriile de evaluare** pentru aprecierea rezultatului final al produsului ce vizează:

- ✓ construirea corectă a elementelor limbajului muzical (gamelor, intervalelor, acordurilor, modurilor etc.);
- ✓ rezolvarea corectă a elementelor limbajului muzical;
- ✓ aprecierea corectă a elementelor limbajului muzical, separat sau în contextul unei creații muzicale: tonalităților, intervalelor, nuanțelor dinamice, abrevierilor notației muzicale, modurilor diatonice ale muzicii populare etc.
- ✓ notarea corectă a elementelor limbajului muzical;
- ✓ gruparea corectă a duratelor unui text muzical sau dicteu.

Model de lucrare scrisă pentru *Teoria Muzicii II*:

- De la sunetul propus de format următoarele intervale (4-5), de apreciat tonalitățile și de efectuat rezolvările posibile;
- În tonalitatea majoră, minoră (armonică) de format intervalele caracteristice cu rezolvări;
- De armonizat basul cifrat;
- De apreciat intervalele propuse, tonalitățile și de efectuat rezolvările posibile;
- De la sunetul propus de format următoarele acorduri (5-6), de apreciat tonalitățile și de efectuat rezolvările posibile;
- De la sunetul propus de efectuat trecerea unui septacord în altul;
- De înlocuit enarmonic D7=?, D7b5=?, D7b7=?, VII7 mș = ?
- De efectuat transpoziția:
 - la intervalul propus a unui fragment pe mai multe voci;
 - prin intermediul cheilor;
 - la semiton cromatic;
- De efectuat gruparea duratelor;
- De apreciat acordurile basului cifrat realizat.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Denumire modul	Mijloace recomandate
Pentru orele teoretico-practice	Cabinet acustic, auditoriu cu mobilier, instrument muzical (pian), tablă cu rechizitele necesare, documente școlare (manuale, creații muzicale, caiete), rechizite școlare; registrul profesorului, mijloace tehnice etc.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Surse bibliografice de bază

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa
1.	Giuleanu V. <i>Curs de teoria muzicii însoțit de solfegii aplicative</i> . București: Editura Fundației România de Măine, 2003.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
2.	Giuleanu V., Iușceanu V. <i>Tratat de teorie a muzicii</i> . București: Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R., 1962.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
3.	Țurcanu L., Doga E. <i>Teoria muzicii</i> . Chișinău, 1991.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
4.	Țurcanu L., Țurcanu A. <i>Abecedarul muzicii și solfegiu, cl. I-II, III-IV</i> , ediția I. Chișinău, 1989.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
5.	Țurcanu L., Țurcanu A. <i>Abecedarul muzicii și solfegiu, cl. I-II</i> , ediția III-a. Chișinău, 2011.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
6.	Алексеев Б. Задачи по гармонии. – Москва, 1976.	Biblioteca CEEA Ștefan Neaga
7.	Вахромеев В. <i>Элементарная теория музыки</i> (издание 7-е). Москва: Музыка, 1975.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
8.	Способин И. <i>Элементарная теория музыки</i> (издание 8-е). Москва: Музыка, 1984.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
9.	Фридкин Г. <i>Практическое руководство по музыкальной грамоте</i> . Москва: Музыка, 1988.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
10.	Хвостенко В. <i>Задачи и упражнения по элементарной теории музыки</i> . Москва: Музыка, 1973.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”

Surse bibliografice complementare

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa
1.	Achiri I., Bolboceanu A. <i>Evaluarea standardelor educaționale</i> . Chișinău: Print-Caro, 2009.	Biblioteca BNM
2.	Alexandrescu D. <i>Teoria muzicii</i> . Vol. I. București: Kitti, 1997.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
3.	Bălan G. <i>Arta de a înțelege muzica</i> . București, 1970.	Biblioteca BNM
4.	Bălan G. <i>Sensurile muzicii. Compozitor, interpret, ascultător</i> . București, 1965.	Biblioteca BNM
5.	Bârlădeanu L. <i>Psihopedagogia artei. Educație estetică</i> . Iași: Polirom, 2001.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
6.	Bontaș I. <i>Pedagogie</i> . București: All, 1996.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
7.	Brezul G. <i>Învățământul muzical în Țara Românească: Pagini din istoria muzicii românești</i> .	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”

	Vol. II. București, 1970.	
8.	Cerghit I. <i>Metode de învățământ</i> , ediția IV-a revăzută și adăugată. Iași: Polirom, 2006.	Biblioteca BNM
9.	Cerghit I. <i>Perfecționarea lecției în școala modernă</i> . București: Ed. didactică și pedagogică, 1983.	Biblioteca BNM
10.	Coroi E., Borș A., Morari M. <i>Conceptualizarea implementării și dezvoltare</i> . Chișinău, 2007.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
11.	<i>Educația centrată pe elev: Ghid metodologic/</i> Callo T., Paniș A., Andrițchi V. Chișinău: Print-Carp SRL, 2010.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
12.	Gagim I. <i>Dimensiunea psihologică a muzicii</i> . Iași: Timpul, 2003. ISBN 973-612-049-X.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
13.	Gagim I. <i>Știința și arta educației muzicale</i> . Chișinău: ARC, 1996. ISBN 9975-928-07-02.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
14.	Gagim I. <i>Omul în fața muzicii</i> . Bălți: Presa univ. bălțeană, 2000. ISBN 9975-9975-5-X.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
15.	Алексеев Б. <i>Элементарная теория музыки</i> . Москва: Музыка, 1986.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
16.	Апраксина О. <i>Музыкальное воспитание в школе</i> , Вып. 1-17. Москва, 1982.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
17.	Вахромеев В. <i>Элементарная теория музыки</i> (издание 7-е). Москва: Музыка, 1975.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
18.	Далматов Н. <i>Музыкальная грамота и сольфеджио</i> . Москва: Музыка, 1965.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
19.	Красинская Л., Уткин В. <i>Элементарная теория музыки</i> . Москва: Музыка, 1983.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
20.	Максимов С. <i>Музыкальная грамота</i> . Москва: Музыка, 1979.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
21.	Островский А. <i>Курс теории музыки</i> (издание 3-е). Ленинград: Музыка, 1988.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
22.	Столяр З., Ткач Е. <i>Теория элементарă а музичий</i> . Кишинэу: Карта молдовеняскэ, 1971.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”